

Krachtlijnen van het internationaal onderwijs- en vormingsbeleid

Eindrapport werkjaar 2021-2022

Situering en belangrijkste trends

De commissie Internationaal Onderwijs- en Vormingsbeleid van de Vlor volgt het onderwijs- en vormingsbeleid van internationale instellingen zoals de Europese Unie en de OESO op de voet, om de leden te informeren en te sensibiliseren over de mogelijke impact op ons Vlaams onderwijsbeleid. Dit resulteert in een jaarlijks verslag over de grote trends in het internationale onderwijsbeleid bestemd voor de Algemene Raad en de deelraden. De inhoud kan als onderbouwing dienen voor adviezen aan het Vlaams beleid, om het standpunt dat de Vlaamse minister inneemt ten opzichte van internationale beleidsteksten te stofferen. De commissie brengt ook onderbouwing van bredere adviezen vanuit een internationaal perspectief.

De supranationale organisaties zetten in op het counteren van de sociale en economische shock, veroorzaakt door de pandemie en de oorlog in Oekraïne. De focus blijft vanzelf op veerkracht en herstel te liggen, met nog meer aandacht voor digitalisering, maar ook voor duurzaamheid en welbevinden. Het systeem van governance van het Europees Semester komt onder druk, ook onder invloed van de crisis in Oekraïne. Het belang van meer inclusieve en meer adaptieve onderwijssystemen wordt benadrukt. Supranationale organisaties stemmen hun beleid en hun acties meer op mekaar af; zo zet bijvoorbeeld de Europese Commissie de Sustainable Development Goals van de VN meer centraal. Tegelijk werd door de crisis duidelijk dat samenwerking over de beleidsdomeinen heen meer een meer noodzakelijk is geworden, zowel regionaal, nationaal als internationaal.

Inhoud

EUROPESE UNIE

1	Onderwijs en Vorming in de algemene beleidscontext van de EU	4
1.1	Het Europees Semester	4
1.2	State of the European Union 2021	5
1.3	Programma en prioriteiten van de lopende voorzitterschappen van de Europese Unie ...	5
1.3.1	Het Sloveens Voorzitterschap van de EU - juli tot december 2021: 'Together. Resilient. Europe'	5
1.3.2	Het Frans Voorzitterschap van de EU: 'Relance, puissance, appartenance'	6
1.4	Werkprogramma Europese Commissie 2022	8
2	Onderwijs en Vorming	9
2.1	De Europese Onderwijsruimte	9
2.1.1	De nieuwe werkgroepen	9
2.1.2	Resolutie van het Europees Parlement over de Europese Onderwijsruimte: een gedeelde holistische benadering van onderwijs, vaardigheden en competenties	9
2.1.3	Academies voor leraren	10
2.2	Vergaderingen van de Raad van Ministers van Onderwijs	10
2.3	Beleidsdocumenten	12
2.3.1	Aanbeveling van de Raad over blended leren voor hoogwaardig en inclusief basis- en middelbaar onderwijs.....	12
2.3.2	Resolutie van de Raad betreffende een vernieuwde Europese agenda voor volwasseneneducatie 2021-2030.....	12
2.3.3	Leren voor milieuduurzaamheid.....	13
2.3.4	Hoger Onderwijs	13
2.3.5	Vergroten van mobiliteit van leraren en opleiders	14
2.3.6	Aanbeveling van de Raad over micro-credentials	14
2.3.7	Aanbeveling van de Raad over individuele leerrekeningen.....	15
2.3.8	Trajecten naar succes op school (Pathways to school success).....	16
2.4	Rapporten en conferenties	17
2.4.1	Rapporten van Eurydice.....	17
2.4.2	Enhancing learning through digital tools and practices.....	19
2.4.3	Vierde Europese Onderwijstop: Het volgende decennium van het Europees onderwijs	19
2.4.4	Education and Training Monitor	20
2.4.5	Investeren in kwaliteit van onderwijs en vorming	20
2.4.6	Digital stakeholder forum	21
2.5	Andere beleidsdomeinen	21

2.5.1	Europese jeugd wordt de oogappel van de Commissie	21
2.5.2	De Kindergarantie	22
OESO		
1	Education at a Glance 2021.....	23
2	OESO rapport: Ten Principles for Effective and Equitable Educational Recovery from COVID	24
3	International Summit of the Teaching Profession	25
4	OESO rapport: Promoting Education Decision Makers' Use of Evidence in Flanders.....	25
5	Trends shaping education	25
6	Education policy outlook	26
7	Rapport 'Resourcing Higher Education in the Flemish Community of Belgium'.	26
8	Mending the Education Divide. Getting strong teachers to the schools that need them most.	27
UNESCO		
1	UNESCO Global Education Meeting 2021	28
2	UNESCO rapport: Reimagining our futures together – A new social contract for education...	28
3	Algemene Conferentie.....	28
4	GEM rapport 2021/2 : 'Non-state actors in education: Who chooses? Who loses?'	29
5	Gender verslag 2022 Deepening the debate on those still left behind	30
6	UNESCO webinars	30
6.1	Monitoring learning outcomes: towards understanding the impacts of the COVID-19 Pandemic	30
6.2	Recovery from Education Disruption Survey	30
RAAD VAN EUROPA		
1	Officiële toetreding van België tot het Europees Centrum voor Levende Talen van de Raad van Europa.....	31
2	Strategie voor de rechten van het kind.....	31
ASEM		
1	Visie voor de toekomst van onderwijssamenwerking tussen Europa en Azië.....	32
BENELUX - BALTISCHE STATEN		
1	Verdrag betreffende de automatische erkenning van diploma's in het hoger onderwijs.....	33

EUROPESE UNIE

1 Onderwijs en Vorming in de algemene beleidscontext van de EU

1.1 Het Europees Semester

In mei 2022 publiceerde de Europese Commissie het **Lentepakket** in het kader van het Europees Semester. Daarin maakt de Commissie een economische analyse van elke Lidstaat, en koppelt daaraan landenspecifieke aanbevelingen.

Die aanbevelingen bevatten dus beleidsadvies op maat van elke Lidstaat van de EU over manieren om de economie en groei te stimuleren. België kreeg volgende aanbevelingen:

1. Een **voorzichtig fiscaal beleid** voeren in 2022, met nadruk op groene en digitale transitie, en energieveiligheid. Vanaf 2023 moet er een graduele schuldvermindering komen, met hervormingen van het belastingssysteem (minder lasten op arbeid) en de betaalbaarheid van de zorg.
2. Verder het **plan voor herstel en veerkracht** implementeren, en ook de finale programmeringsdocumenten voor het cohesiebeleid indienen
3. Tegemoetkomen aan **arbeidstekorten en skills mismatches**, bijvoorbeeld door het systeem van opleidingen en trainingen te verbeteren.
4. De **afhankelijkheid van fossiele brandstoffen afbouwen** door meer in te zetten op energie-efficiëntie en het verminderen van gebruik van fossiele brandstoffen in gebouwen, transport, etc.

[De landenspecifieke aanbevelingen voor België](#)

De Commissie publiceerde ook [landverslagen over het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen \(SDG's\)](#). Voor wat betreft SDG4 is de vooruitgang over het algemeen 'matig'.

Flexibiliteit in het Stabiliteits- en Groeipact

Het Stabiliteits- en Groeipact is bedoeld om het begrotingsbeleid van de lidstaten te monitoren en corrigeren waar nodig. Volgens het pact mag een begrotingstekort in een lidstaat niet boven 3% van het BBP komen, en mag de staatsschuld niet meer dan 60% van het BBP bedragen. Indien landen hier niet aan voldoen, kunnen ze in een procedure voor buitensporig tekort terechtkomen.

In 2020 besliste de Europese Commissie om deze regels even in de ijskast te steken. Dat zou het mogelijk maken voor lidstaten om noodzakelijke investeringen te doen in de strijd tegen de COVID-19 pandemie. Eind dit jaar zouden de oorspronkelijke regels terug gelden. Maar met de publicatie van het Lentepakket van het Europees Semester stelt de Commissie nu voor om de regels nog minstens een jaar langer in de ijskast te laten staan. Volgens de Commissie zorgt de oorlog in Oekraïne voor **te veel (economische) onzekerheid**. Toch dringt de Commissie bij de Lidstaten aan om enige fiscale voorzichtigheid aan de dag te leggen.

Eerder kondigde de Commissie ook aan na te denken over een herziening van het economisch bestuur. De richtlijnen die de Commissie hieruit zal opstellen worden pas na de zomer verwacht.

1.2 State of the European Union 2021

15 september 2021

Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, gaf haar toespraak over de staat van de Europese Unie in het Europees Parlement op 15 september 2021. Ze benadrukte dat we de crisis aangepakt hebben als een gezamenlijk front, en dat we daar trots op mogen zijn. Ook het komende jaar zal een uitdaging worden, maar de voorzitter is positief dat Europa deze test zal doorstaan, vooral wanneer we ons laten inspireren door de volgende generatie die ze bedachtzaam, vastberaden en zorgzaam noemt. De voorzitter benadrukt het belang van de **mentaliteit de komende twaalf maanden; gedreven door waarden en krachtadig.**

In de uiteenzetting wordt niet rechtstreeks naar onderwijs verwezen. Wel doet de voorzitter een aantal uitspraken die te maken hebben met de jeugd:

- Een nieuw programma, [ALMA](#), zal gelanceerd worden voor jongeren die er tussenuit dreigen te vallen, geen werk hebben of geen opleiding volgen. Met dit programma krijgen jongeren de mogelijkheid om tijdelijk werkervaring op te doen in een andere Europese lidstaat, bij te leren, contacten te leggen en een Europese identiteit te ontwikkelen.
- 2022 wordt uitgeroepen tot het jaar van de Europese jeugd. Dit jaar zal in het teken staan van de jongeren, die zoveel hebben overgehad voor anderen. Het zijn ook de jongeren die het voortouw moeten nemen tijdens de debatten in het kader van de Conferentie over de toekomst van Europa.

Een online nabespreking van deze SOTEU 2021-toespraak werd georganiseerd door de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in België (met Stefaan De Rynck en Kurt Vandenberghe) en vond plaats op 23 september 2021. Tijdens de uiteenzetting en de vragenronde met het publiek werd voornamelijk dieper ingegaan op de European Green Deal.

[Meer info op de website van de Europese Commissie](#)

[De opname van de online nabespreking](#)

1.3 Programma en prioriteiten van de lopende voorzitterschappen van de Europese Unie

1.3.1 Het Sloveens Voorzitterschap van de EU - juli tot december 2021: 'Together. Resilient. Europe'

Slovenië is de laatste van drie landen die het voorzitterschap van de EU opnamen van juli 2020 tot en met december 2021. Duitsland begon de termijn, waarna Portugal volgde. De drie landen stelden een gezamenlijk beleidsplan op; elk land bepaalde ook eigen prioriteiten die daarmee in lijn lagen.

De slogan die het Sloveense voorzitterschap hanteert, *'Together. Resilient. Europe.'*, geeft meteen een beeld van de krachtlijnen van het beleid; **we gaan er samen voor.** De prioriteiten van het Sloveense voorzitterschap worden beschreven in vier hoofdlijnen:

- De veerkracht, het herstel en de strategische autonomie van de Europese Unie;
- De conferentie over de Toekomst van Europa;
- Een Unie van de Europese manier van leven, de rechtsstaat en gelijke criteria voor iedereen;
- Een geloofwaardige en veilige Europese Unie, bekwaam om veiligheid en stabiliteit te garanderen in haar omgeving.

Met deze vier prioriteiten werpt het lopende voorzitterschap een blik op de toekomst. Er moet blijvend gereflecteerd worden op de lessen die we kunnen trekken uit de crisis, met het oog op een sterker Europa dat beter kan anticiperen op nieuwe uitdagingen.

[Het programma](#) en [De prioriteiten](#) van het Sloveens voorzitterschap.

Onderwijs en vorming in het programma van het Sloveens Voorzitterschap

De focus op **digitalisering** is een belangrijke prioriteit binnen het beleid van het voorzitterschap. De digitale transformatie zal een belangrijk element zijn in het gesprek over nieuwe manieren van leren en lesgeven, maar ook bij het verder uitwerken van het actieplan voor digitaal onderwijs en het focussen op nieuwe competenties en vaardigheden zal digitalisering centraal staan.

Het voorzitterschap benadrukt het belang van **inclusieve en adaptieve onderwijssystemen** voor alle lerenden en studenten alsook de samenwerking tussen hoger onderwijs en wetenschap waaronder de bijdrage aan de nieuwe visie over kennis tussen de European Education Area en de European Research Area.

Ook de hernieuwing van de **Europese agenda voor volwassenonderwijs** staat op de planning, waarmee gestreefd wordt naar een geïntegreerd, kwaliteitsvol en inclusief volwassenonderwijs voor iedereen. Ten slotte wordt gezocht naar een inclusieve overeenkomst voor het management van het strategische kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en vorming. Discussies over onderwijs voor duurzame ontwikkeling, micro-credentials, individueel leren en toegang tot beroepsonderwijs en levenslang leren zullen verder gestimuleerd worden.

1.3.2 Het Frans Voorzitterschap van de EU: 'Relance, puissance, appartenance'

Frankrijk is het eerste land van het zogenaamde trio-voorzitterschap; na Frankrijk zijn Tsjechië en Zweden aan zet.

[Programma van het trio-voorzitterschap](#)

De eerste doelstelling van het Frans voorzitterschap is het versterken van de **soevereine agenda van de Europese Unie**. Frankrijk wil de Europese waarden verder uitdragen, en de Europese belangen verdedigen, ook buiten Europa. Naast het economisch herstel duiden de Fransen drie thema's aan waarin ze hun prioriteiten identificeren.

- **Digitaal:** de focus ligt op de [Digital Services Act en Digital Markets Act](#). Ze willen meer nadruk op de verantwoordelijkheid van online platforms bij hate speech.
- **Ecologisch:** hier ligt de prioriteit op het afronden van het [Carbon Border Adjustment Mechanism](#), dat koolstof-kost meeneemt in de berekening van importtarieven.
- **Sociaal:** de prioriteit ligt hier op het afronden van de [Europese wetgeving rond een minimumloon](#), en de richtlijn rond betere genderbalans in besturen.

Naast het intern Europees beleid kijken de Fransen ook naar soevereiniteit voorbij de grenzen van de Unie. Zo wil Macron politieke sturing van de Schengenzone en snelheid wat betreft het migratiepakket. Hij wil asielregels doorheen de Unie harmoniseren en grenzen beter beschermen. Ook in het Europees defensiebeleid wil hij een stap voorwaarts zetten met het aannemen van het [Strategisch Kompas](#).

Voor het buitenlands beleid kijken de Fransen voornamelijk naar Afrika. Macron noemt de samenwerking tussen beide continenten niet voor niets het grootste (geo)politieke project van de komende decennia. Onder Frans voorzitterschap zal in mei een EU-Afrika top georganiseerd worden om de relatie verder uit te bouwen. Ook de conferentie met de Westelijke Balkan in juni is voor Macron belangrijk om het engagement met die regio opnieuw op te nemen.

De tweede doelstelling van de Fransen is de basis te leggen voor **het Europa van de toekomst**. Daarvoor organiseert het voorzitterschap op 10 en 11 maart een top, waarin men wil definiëren hoe de EU eruit moet zien in 2030.

Volgens Macron moet de EU van de toekomst steeds innovatie, productie en jobcreatie centraal zetten. Daarvoor wil hij onder meer de fiscale regels herzien, en ook werk maken van het afwerken van de Europese banken- en kapitaalunie.

De laatste doelstelling van het Frans voorzitterschap, '**Een Europa dat tegemoet komt aan de burger**', heeft alles te maken met de Conferentie over de Toekomst van Europa. Die Toekomstconferentie werd in 2019 voorgesteld door de Fransen, en zal ook onder Frans voorzitterschap tot zijn einde komen. Macron hoopt in de eerste helft van 2022 een momentum voor '**Europees humanisme**' te creëren. Niet alleen via de Toekomstconferentie, maar ook via middelen voor onafhankelijke journalistiek en de strijd tegen geweld tegen vrouwen. Daarnaast zullen de Fransen ook nadruk leggen op onderwijs, met een Europese Universiteitenmeeting in juni en de oprichting van een Europese academie.

[Programma van het Franse Voorzitterschap van de EU](#)

Onderwijs en vorming in het programma van het Franse Voorzitterschap

Het Franse Voorzitterschap dient zich als zeer ambitieus aan, met niet minder dan vijf teksten op de Raad van ministers van Onderwijs in april 2022 (normaal vindt die Raad in mei plaats, maar de timing is vervroegd omwille van de Franse verkiezingen). Voor de ministers van Hoger Onderwijs is er een bijkomende informele Raad op 25 januari in Parijs (met de ministers van Onderwijs en Innovatie), en een in Straatsburg op 27 januari (met de ministers van Jeugd).

Prioriteiten:

- Hoger onderwijs: Europese universiteiten, streven naar verdiepte en duurzame internationale samenwerking;
- Erasmus+ bestaat 53 jaar;
- Opleiding en loopbaan van leraren;
- Investerings in onderwijs;
- Onderwijs voor duurzaamheid.

CONCRETE RESULTATEN VAN HET SLOVEENS EN FRANS VOORZITTERSCHAP KOMEN VERDER IN DIT OVERZICHT AAN BOD.

1.4 Werkprogramma Europese Commissie 2022

19 oktober 2021

De Europese Commissie kent een aantal prioriteiten voor de periode van 2019 tot 2024. Het werkprogramma van de Commissie voor 2022 speelt zich ook af binnen die prioriteiten, de hoofdlijnen zijn dus dezelfde:

- A European Green Deal
- A Europe fit for the digital age
- An economy that works for people
- A stronger Europe in the world
- Promoting our European way of life
- A new push for European democracy

Daarnaast wordt ook een betere regulatie, implementatie en handhaving van EU-wetgeving onder de aandacht gebracht voor 2022. De Commissie maakt er een prioriteit van om systematisch en proactief op zoek te gaan naar mogelijkheden om de bijkomende lasten die bestaande wetgeving met zich mee brengt te verkleinen. Daarnaast wil de Commissie de Sustainable Development Goals (Duurzame Ontwikkelingsdoelen) van de VN meer centraal zetten in de evaluatie, impact assessment en consultaties van de wetgeving.

In het werkprogramma wordt op drie plaatsen expliciet verwezen naar onderwijs.

Een eerste, eerder onrechtstreekse, vermelding is de **nood aan sterke digitale vaardigheden en onderwijs daarrond**. Deze skills zijn nodig om ten volle te kunnen inzetten op het digitale tijdperk en het voornemen van de Commissie is dan ook om die digitale skills en tekorten op dat vlak te meten en aan te pakken. Daarnaast plant de Commissie ook om digitale vaardigheden te promoten in scholen en het hoger onderwijs.

Het **promoten van de Europese way of living** vormt de tweede verwijzing naar onderwijs. In de visie van de EU staan jongeren en jonge mensen centraal, en zijn zij aan zet om de toekomst vorm te geven. Dat blijkt nu ook uit de oprichting van een nieuw programma, ALMA (Aim, Learn, Master, Achieve). Dit programma moet Europese jongeren die niet aan het werk zijn of een opleiding volgen, nieuwe kansen geven en hen de mogelijkheid bieden om bij te leren of te werken in andere Europese landen. De focus van dit programma ligt op het opdoen van professionele expertise in het buitenland, met de nodige sociale ondersteuning.

Wetenschap en onderwijs spelen een belangrijke rol in de gezondheidszorg, dat heeft de pandemie nog maar eens duidelijk gemaakt. Volgens de Commissie zijn onderwijs en wetenschap daarnaast ook onmisbaar voor de Europese manier van leven. Hiermee wordt een derde link met onderwijs gelegd in het werkprogramma. Meer bepaald wil de Commissie de toekomst van de nieuwe generatie wetenschappers veiligstellen, en de leidende rol van Europese universiteiten behouden door de samenwerking tussen universiteiten te versterken. Daartoe zal ze een EU-strategie voor universiteiten lanceren en manieren voorstellen waarop diepere en meer duurzame internationale samenwerkingen kunnen plaatsvinden.

[Het werkprogramma](#)

[De prioriteiten voor 2019-2024](#)

2 Onderwijs en Vorming

2.1 De Europese Onderwijsruimte

Verschillende beleidsteksten en initiatieven die in de volgende punten vermeld worden, hebben als doel bij te dragen tot de verwezenlijking van [een Europese Onderwijsruimte](#).

2.1.1 De nieuwe werkgroepen

Vanaf 2021 leveren nieuwe werkgroepen **een bijdrage aan het beleidssamenwerkingsproces van de Europese Unie op het gebied van onderwijs en vorming**. Elk van de werkgroepen legt zich toe op een van de prioritaire thema's en zal zo bijdragen tot het realiseren van de Europese Onderwijsruimte. Het doel van deze werkgroepen is om informatie te delen en positieve verandering te inspireren over heel de Europese Unie.

Dit zijn de werkgroepen:

- Early childhood education and care
- Schools, including a Sub-group on Pathways to School Success
- Education for Environmental Sustainability
- Higher education
- Vocational education and training and the green transition
- Adult learning: Opening up opportunities for all
- Digital education: Learning, training and assessment
- Equality and values in education and training

2.1.2 Resolutie van het Europees Parlement over de Europese Onderwijsruimte: een gedeelde holistische benadering van onderwijs, vaardigheden en competenties

11 november 2021

De Europese Commissie kondigde aan de Europese Onderwijsruimte te willen realiseren tegen 2025. De Raad bracht een resolutie uit over de nood aan een strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021-2030). Dit rapport van het Europees Parlement is een reactie op deze beide gebeurtenissen. Het doel van dit rapport is dan ook om het volledige potentieel van de Europese Onderwijsruimte te kunnen benutten. **Onderwijs vormt daarbij de hoeksteen van het realiseren van het Europese project** en kan zowel maatschappelijke en economisch doelen, als persoonlijke ontwikkeling en welvaart ten goede komen.

Het rapport bevat 6 onderdelen:

- De behoefte aan een Europese Onderwijsruimte;
- Een brug slaan tussen de benaderingen van instellingen en belanghebbenden;
- Van visie naar realiteit: gemeenschappelijke strategische prioriteiten en EU-doelstellingen;
- Sectorspecifieke maatregelen en overwegingen;
- Governancekader;
- Meer aandacht voor de Europese dimensie in het onderwijs.

[De resolutie](#)

2.1.3 Academies voor leraren

21 februari 2022

De 'Erasmus+ Teacher Academies' zijn een van de vlaggenschipinitiatieven van de Europese Onderwijsruimte en het Erasmus+ programma 2021-2027. Doel is leraren te ondersteunen op elk moment van hun loopbaan en samenwerking en netwerking te bevorderen tussen aanbieders van lerarenopleidingen en professionele vorming.

Mariya Gabriel, Europees Commissaris voor Innovatie, Onderzoek, Cultuur, Onderwijs en Jeugd maakte de namen bekend van de eerste 11 Teacher Academies die geselecteerd zijn na de oproep die gelanceerd werd in 2021. In 2022 zijn er opnieuw kansen om een kandidatuur in te dienen.

Meer informatie in de [Erasmus+ Programme Guide](#).

[Streaming van het event](#)

2.2 Vergaderingen van de Raad van Ministers van Onderwijs

2.2.1.1 Raad van november 2021

De Raad behandelde in het domein Onderwijs de volgende zaken:

- De Raad nam de aanbeveling over **blended leren voor hoogwaardig en inclusief basis- en middelbaar onderwijs** aan (zie ook 2.3.1). Hierin worden zowel kortetermijn-maatregelen als een directe reactie op de crisis voorgesteld, evenals langetermijn-acties ter bevordering van blended leren.
- De Raad keurde resoluties goed betreffende de **vernieuwde Europese agenda voor volwasseneneducatie 2021-2030** (zie ook 2.3.2) en betreffende de **governance-structuur van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding** met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021- 2030).
- Er vond een oriënterend debat over **Digitaal Onderwijs en Digitale Vaardigheden** plaats dat een bijdrage levert aan de gestructureerde dialoog hierover.

Verder heeft het voorzitterschap ook nog verslag uitgebracht over de impact van de huidige COVID-pandemie op onderwijs en opleiding. Ook de Franse delegatie bracht verslag uit over het werkprogramma van het aanstaande voorzitterschap op het gebied van onderwijs en jeugd.

[Het verslag van de Raad](#)

2.2.1.2 Informele videoconferentie ministers van Onderwijs: respons op de toestroom van vluchtelingen uit Oekraïne

16 maart 2022

De EU-ministers van Onderwijs hebben een videoconferentie gehouden die werd voorgezeten door Jean-Michel Blanquer, de Franse minister van Onderwijs. Ook Mariya Gabriel, Europees commissaris voor Innovatie, Onderzoek, Cultuur, Onderwijs en Jeugd, nam deel. Doel was te spreken over concrete bijstand van de EU aan leerlingen, leerkrachten en onderwijspersoneel uit Oekraïne.

De onderwijsministers werken aan **een gecoördineerde respons** op de toestroom van vluchtelingen.

Op verzoek van het voorzitterschap opende Sherhiy Shkarlet, de Oekraïense minister van Onderwijs en Wetenschap, de bijeenkomst. De EU-ministers betuigden hun solidariteit met het Oekraïense volk en in het bijzonder met de kinderen en al het onderwijspersoneel.

Hoewel de Europese Onderwijsruimte wordt versterkt, is er behoefte aan echte Europese coördinatie om de uitwisseling van goede praktijken te verbeteren en aldus een gezamenlijke aanpak van de scholing van Oekraïense kinderen in de EU te bieden. Uit zorg voor de band van deze kinderen met hun thuisland willen de 27 in samenwerking met de Europese Commissie en het Oekraïense Ministerie van Onderwijs oplossingen op maat voorstellen.

Er werd gesproken over nauwere samenwerking tussen de nationale autoriteiten met het oog op een betere coördinatie van initiatieven om alle EU-ministeries zo snel mogelijk met elkaar in verbinding te stellen.

- Eerste werkpunt: het delen en samenbrengen van digitale onderwijscontent om de continuïteit van het onderwijs in Oekraïne en in de EU te bevorderen.
- Tweede werkpunt: voor het welbevinden van de leerlingen op school en ter ondersteuning van de leerkrachten die in deze crisissituatie verantwoordelijkheid voor hen nemen, moeten er ook gemeenschappelijke regelingen komen voor de verwelkoming van Oekraïense leerlingen. Dit betreft ook goede onderwijspraktijken om de situatie in Oekraïne in de klas te benaderen.
- Derde werkpunt: door de ervaring met afstandsleren die tijdens de coronacrisis is opgedaan, zullen de Lidstaten bestaande platforms optimaal kunnen benutten.

Ook het eTwinning-programma zal ter ondersteuning van leerkrachten worden gebruikt.

2.2.1.3 Raad van april 2022

Luxemburg, 5 april 2022

De ministers hebben besproken in hoeverre de onderwijsstelsels van de Europese Unie toegerust zijn voor crisissen zoals de COVID-19-pandemie of de oorlog in Oekraïne. Ze namen een aanbeveling aan om de Europese samenwerking op het gebied van het **hogere onderwijs** nog doeltreffender te maken. Ze keurden ook conclusies goed over een Europese strategie om met het oog op de toekomst van Europa de positie van instellingen voor hoger onderwijs te versterken, en conclusies over het vergroten van de **mobilititeit van leraren en opleiders**, in het bijzonder de Europese mobiliteit, tijdens hun initiële opleiding en bijscholingen. (zie ook 2.3.4 en 2.3.5).

Betere crisisbeheersing en crisisparaatheid in de Europese onderwijsruimte

Recent is gebleken dat de onderwijsstelsels volop de effecten van de crisissen hebben ondervonden. De COVID-19-pandemie had aanzienlijke gevolgen voor de scholen en universiteiten. Nu treft de oorlog in Oekraïne kinderen en jongeren in het algemeen met volle kracht. In de wetenschap dat toegang tot onderwijs van essentieel belang is, zullen de EU-lidstaten noodopvang organiseren van miljoenen kinderen en studenten. Om de behoeften in te schatten en gecoördineerde antwoorden te bieden, is op 16 maart een informele ministeriële videoconferentie over Oekraïne gehouden, met follow-upvergaderingen, waarnaar op 5 april opnieuw wordt verwezen (zie ook 2.2.1.2).

Europese samenwerking op het gebied van Hoger Onderwijs

De Raad keurde conclusies goed over een Europese strategie om met het oog op de toekomst van Europa de positie van instellingen voor hoger onderwijs te versterken en nam een aanbeveling aan over bruggen bouwen voor doeltreffende Europese samenwerking in het hogere onderwijs.

2.3 Beleidsdocumenten

2.3.1 Aanbeveling van de Raad over blended leren voor hoogwaardig en inclusief basis- en middelbaar onderwijs

29 november 2021

De Raad formuleerde tijdens de raadsvergadering een aanbeveling over blended onderwijs waarin enerzijds een hanteerbare definitie van blended onderwijs wordt vastgelegd, en anderzijds een **aantal aanbevelingen worden gedaan om lerenden, leraren en opleiders en scholen te ondersteunen**. De aanbevelingen zijn onderverdeeld in zeven hoofdlijnen, waarin de concrete aanbevelingen vervat zitten. Er worden telkens aanbevelingen geformuleerd als directe reactie op de crisis, alsook aanbevelingen om het herstel van onderwijs en opleiding en de paraatheid daarvan op langere termijn te ondersteunen. De Raad beveelt aan dat de Lidstaten:

- Een strategische aanpak op lange termijn uitdenken voor blended leren, waarbij de succesvolle innovaties die plaatsvonden tijdens de pandemie de basis vormen, zodat ze gedeeld en bevorderd kunnen worden. Deze aanpak wordt gezien als een aanvulling op klassikaal en contactonderwijs.
- Lerenden ondersteunen door een aantal maatregelen te overwegen;
- Leraren en opleiders ondersteunen door een aantal maatregelen te overwegen;
- Scholen ondersteunen door een aantal maatregelen te overwegen;
- Ten volle gebruikmaken van de EU-fondsen en -expertise voor hervormingen en investeringen in infrastructuur, instrumenten en pedagogie om de veerkracht en paraatheid van de scholen te vergroten zodat deze toekomstbestendig worden;
- Investeren in onderzoek naar en monitoring en evaluatie van de beleidsuitdagingen en de impact van deze initiatieven op het onderwijsecosysteem;
- Maatregelen nemen en follow-up geven aan de uitvoering van deze aanbeveling, in overeenstemming met de nationale en regionale onderwijs- en opleidingsstelsels.

Daarnaast verzoekt de Raad dat de Europese Commissie de uitvoering van de aanbevelingen in de Lidstaten ondersteunt. Ook hiervoor worden concrete aanbevelingen gedaan in de tekst.

[De aanbeveling van de Raad](#)

[De begeleidende werkdocumenten van de Commissie](#)

2.3.2 Resolutie van de Raad betreffende een vernieuwde Europese agenda voor volwasseneneducatie 2021-2030

29 november 2021

In deze resolutie verzoekt de Raad de Lidstaten om zich te concentreren op de prioritaire gebieden vastgelegd in de vernieuwde Europese agenda voor volwasseneneducatie 2021-2030:

- governance;
- krijgen en nemen van kansen voor een leven lang leren;
- toegang en flexibiliteit;
- kwaliteit, kansengelijkheid, inclusie en slaagkansen voor iedereen;
- en de groene en de digitale transitie.

De Raad benadrukt in de resolutie dat volwasseneneducatie **een holistische aanpak** vraagt en dat de doelstelling voor de komende periode is om het aanbod van volwasseneneducatie te vergroten, alsook formele, niet-formele en informele leermogelijkheden te bevorderen en te gebruiken. In de tekst worden een aantal uitvoeringsinstrumenten aangehaald die de Lidstaten kunnen ondersteunen bij de uitvoering van de resolutie en de agenda. De Raad verzoekt de lidstaten om actie te ondernemen aan de hand van een aantal concrete acties en verzoekt de Commissie dan ook om de lidstaten te ondersteunen in het uitvoeren daarvan.

[De resolutie van de Raad](#)

2.3.3 Leren voor milieuduurzaamheid

14 januari 2022

De Commissie publiceerde een voorstel voor een [aanbeveling van de Raad betreffende leren voor ecologische duurzaamheid](#). Doel van het voorstel is steun aan de Lidstaten, scholen, instellingen voor hoger onderwijs, niet-gouvernementele organisaties en alle aanbieders van onderwijs te verlenen om **lerenden inzicht en vaardigheden bij te brengen op het gebied van duurzaamheid, klimaatverandering en milieu**.

Tegelijk werd ook het nieuwe [European sustainability competence framework](#) gepubliceerd. In het document worden de voor de groene transitie vereiste competenties in kaart gebracht, zoals kritisch denken, het nemen van initiatieven, respect voor de natuur en inzicht in het effect van dagelijkse handelingen en beslissingen op het milieu en het klimaat.

2.3.4 Hoger onderwijs

De Europese Commissie publiceerde een Europese strategie voor universiteiten en een voorstel voor een aanbeveling van de Raad over het bouwen van bruggen voor doeltreffende Europese samenwerking in het hoger onderwijs. Beide teksten bouwen voort op Mededelingen van de Commissie.

2.3.4.1 Europese strategie voor universiteiten

18 januari 2022

Deze strategie heeft tot doel **alle universiteiten in Europa te ondersteunen** en in staat te stellen zich aan veranderende omstandigheden aan te passen, zich verder te ontwikkelen en tot de veerkracht en het herstel in Europa bij te dragen. Er wordt een reeks belangrijke maatregelen voorgesteld om de Europese universiteiten te helpen vier doelstellingen te verwezenlijken:

- de Europese dimensie van hoger onderwijs en onderzoek versterken;
- de positie van de universiteiten als bakens van onze Europese levenswijze versterken met steunmaatregelen die gericht zijn op academische en onderzoeksloopbanen, kwalitatief hoogstaande, relevante en toekomstbestendige vaardigheden, diversiteit, inclusie, democratische praktijken, grondrechten en academische waarden;
- de universiteiten meer armslag geven als belangrijke actoren bij de groene en de digitale transitie;
- de rol van de universiteiten versterken als drijvende kracht van het leiderschap van de EU in de wereld.

[Mededeling van de Commissie over een Europese strategie voor universiteiten](#)

2.3.4.2 Bruggen bouwen voor doeltreffende Europese samenwerking in het hoger onderwijs

18 januari 2022

Het voorstel van de Commissie voor een aanbeveling van de Raad wil de **Europese instellingen voor hoger onderwijs in staat stellen nauwer en dieper samen te werken** om de uitvoering van gezamenlijke transnationale onderwijsprogramma's en -activiteiten te vergemakkelijken, waarbij capaciteiten en middelen worden gebundeld of gezamenlijke diploma's worden uitgereikt.

De Europese dimensie in hoger onderwijs en onderzoek zal tegen midden 2024 worden versterkt met behulp van vier vlaggenschipinitiatieven:

- **Uitbreiden tot 60 Europese universiteiten** waarbij uiterlijk midden 2024 meer dan 500 instellingen voor hoger onderwijs betrokken zijn, met een indicatief budget uit Erasmus+ van 1,1 miljard euro voor 2021-2027.
- Werken aan een **wettelijk statuut voor allianties van instellingen voor hoger onderwijs** zodat ze middelen, capaciteiten en troeven kunnen bundelen, met een Erasmus+-proefproject vanaf 2022.
- Werken aan een **gezamenlijk Europees diploma om de waarde van transnationale ervaringen te erkennen** in de kwalificatie hoger onderwijs van studenten; en de administratieve rompslomp bij gezamenlijke programma's afbouwen.
- **Het initiatief met betrekking tot de Europese studentenkaart opschalen** door een unieke Europese studentenidentificatiecode in te voeren voor alle mobiele studenten in 2022 en voor alle studenten aan universiteiten in Europa tegen midden 2024, om de mobiliteit op alle niveaus te vergemakkelijken.

[Het voorstel van de Commissie](#)

2.3.5 Vergroten van mobiliteit van leraren en opleiders

In de conclusies over het vergroten van de mobiliteit van leraren en opleiders wordt de lidstaten verzocht de bestaande **belemmeringen weg te nemen**, organisatorische en financiële steun te bieden en de mobiliteit van leerkrachten en toekomstige leerkrachten te stimuleren.

[De conclusies van de Raad](#)

2.3.6 Aanbeveling van de Raad over micro-credentials

16 juni 2022

Micro-credentials **certificeren de leerresultaten van kortdurende leerervaringen**, bijvoorbeeld een korte cursus of opleiding. Zij bieden een flexibele, doelgerichte manier om mensen te helpen de kennis, vaardigheden en competenties te ontwikkelen die zij voor hun persoonlijke en professionele ontwikkeling nodig hebben. Zij maken deel uit van **een cultuur van een leven lang leren**, die mensen helpt zich te ontplooiën in de samenleving, op de arbeidsmarkt en in hun persoonlijke leven.

De 'Aanbeveling betreffende een Europese aanpak van micro-credentials ten behoeve van levenslang leren en inzetbaarheid' biedt bouwstenen, waaronder een definitie, standaardelementen voor de beschrijving van micro-credentials, en beginselen voor het ontwerpen en verstrekken van micro-credentials. Op die manier kunnen micro-credentials op coherente wijze worden ontwikkeld, gebruikt en vergeleken door de EU-lidstaten, belanghebbenden en de

verschillende aanbieders (van onderwijs- en opleidingsinstellingen tot particuliere ondernemingen) in verschillende sectoren, op verschillende gebieden en met verschillende grenzen. Deze gemeenschappelijke normen waarborgen kwaliteit, transparantie, grensoverschrijdende vergelijkbaarheid, erkenning en overdraagbaarheid.

In de aanbeveling worden ook belangrijke actieterrainen voor micro-credentials in onderwijs en opleiding en in het arbeidsmarktbeleid aangegeven. Dit zal mensen in staat stellen nieuwe of aanvullende vaardigheden te leren op een manier die op maat gesneden is en voor iedereen toegankelijk is.

De aanbeveling werd goedgekeurd samen met een ander voorstel over individuele leerrekeningen. Beide voorstellen maakten deel uit van de twaalf vlaggenschipacties die in de **Europese Vaardighedenagenda** (juli 2020) waren aangekondigd. Microkwalificaties komen ook voor in het actieplan voor de **Europese pijler van sociale rechten** (maart 2021) en de mededeling van de Commissie over de totstandbrenging van de **Europese Onderwijsruimte** tegen 2025 (september 2020).

[De aanbeveling](#)

2.3.7 Aanbeveling van de Raad over individuele leerrekeningen

16 juni 2022

De ministers van Werkgelegenheid en Sociale Zaken hebben een aanbeveling aangenomen om de opleidingsbehoeften van mensen te ondersteunen en aldus **het aantal mensen dat jaarlijks een opleiding volgt, te verhogen**.

De Raad beveelt de Lidstaten aan de invoering van individuele leerrekeningen te overwegen als middel om mensen in staat te stellen deel te nemen aan voor de arbeidsmarkt relevante opleidingen en hun toegang tot of behoud van werk te vergemakkelijken. Met individuele leerrekeningen zouden mensen in de werkende leeftijd een budget krijgen voor opleiding om hun vaardigheden en inzetbaarheid gedurende hun hele leven te verbeteren, ongeacht of zij daadwerkelijk werk hebben of niet.

Tijdens de sociale top van Porto, die in mei 2021 plaatsvond, hebben de EU-leiders zich positief uitgesproken over een doelstelling op EU-niveau, namelijk dat in 2030 60% van alle volwassenen jaarlijks een opleiding volgt. Deze aanbeveling heeft tot doel de Lidstaten te helpen deze doelstelling te halen.

Het kader omvat maatregelen die variëren van het waarborgen van de beschikbaarheid van loopbaanbegeleidingsdiensten en validatiemogelijkheden tot het opzetten van een geactualiseerd openbaar opleidingsregister en de ontwikkeling van een nationaal digitaal portaal voor toegang tot de leerrekening en navigatie door het register.

Nieuwe vaardigheden nodig voor de groene en digitale transitie

Er zullen vaardigheden voor de groene overgang en de bij- en omscholing van de beroepsbevolking nodig zijn in de context van de overgang naar een moderne, hulpbronnenefficiënte en concurrerende economie. Er is ook een gebrek aan werknemers met adequate digitale vaardigheden. De EU wil dat 80% van haar bevolking in 2030 digitale basisvaardigheden heeft.

Opleidingsbarrières

Onvoldoende financiële steun voor individuele personen blijft een van de belangrijkste belemmeringen voor deelname aan opleidingsactiviteiten. Veel bedrijven bieden of financieren geen opleiding voor hun personeel en mensen met atypisch werk hebben minder of geen toegang tot door de werkgever gesponsorde opleiding.

Tijdsgebrek vormt ook een belangrijke belemmering. En als er regelingen voor betaald opleidingsverlof bestaan, gelden die vaak niet voor atypische werknemers of voor mensen die periodes van werkloosheid of lage economische activiteit doormaken.

[De aanbeveling](#)

2.3.8 Trajecten naar succes op school (Pathways to school success)

30 juni 2022

De Europese Commissie publiceerde een voorstel voor een aanbeveling van de Raad over trajecten naar succes op school, waarin een reeks concrete beleidsmaatregelen wordt beschreven om **schooluitval en de slechte prestaties op het gebied van basisvaardigheden** (lezen, wiskunde en natuurwetenschappen) van 15-jarigen aan te pakken, met name van degenen die uit een kansarm milieu komen. Deze maatregelen zijn gericht op de behoeften van lerenden, leerkrachten en opleiders, scholen en onderwijsstelsels. Zij omvatten monitoring, preventie, interventie en compensatie, maar met een sterke nadruk op preventie en vroegtijdige interventie. In het voorstel wordt ook opgeroepen tot **meer aandacht voor het welzijn op school**, dat een sterke invloed heeft op de onderwijsresultaten en een sleutelcomponent is van schoolsucces.

De Europese schoolsystemen zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met moeilijke situaties, waaronder de COVID-19-pandemie. Vandaag de dag zijn meer dan 3,2 miljoen jongeren in de leeftijdsgroep van 18-24 jaar in de EU voortijdige verlaters van onderwijs en opleiding, en slechts 84,3% van de 20-24-jarigen heeft het hoger secundair onderwijs voltooid. Uit de laatste [PISA-resultaten](#) van vóór de pandemie (2018) bleek al dat een op de vijf 15-jarige Europeanen onvoldoende competenties had op het gebied van lezen, wiskunde of natuurwetenschappen. Uit de PISA-resultaten bleek ook dat het gevoel van leerlingen dat zij erbij horen op school afnam en dat pesten en cyberpesten wijdverbreid waren. Sindsdien heeft de sluiting van scholen en universiteiten als gevolg van de pandemie bijgedragen tot aanzienlijke leerverliezen voor leerlingen en studenten. Uit gegevens blijkt dat leerlingen met een kansarme sociaaleconomische achtergrond het grootste risico lopen met dergelijke problemen te worden geconfronteerd.

Een speciale deskundigengroep, die in het kader van de Europese onderwijsruimte wordt opgericht, zal zich richten op welzijn en geestelijke gezondheid op school en de bewustwording hierover vergroten. De Commissie zal de mogelijkheden voor beroepsontwikkeling voor onderwijzend personeel en andere partners ondersteunen via Erasmus+-projecten en personeelsuitwisselingen, alsook via Erasmus+-lerarenacademies en via de onlineplatforms van de EU, waaronder het nieuwe Europees platform voor schoolonderwijs en eTwinning. De EU en de lidstaten worden opgeroepen nationale en EU-fondsen - met name Erasmus+, de herstel- en veerkrachtfaciliteit, het Europees Sociaal Fonds+, het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, het instrument voor technische ondersteuning, het migratie- en integratiefonds - te gebruiken voor investeringen in infrastructuur, opleiding, instrumenten en middelen om inclusie, gelijkheid en welzijn in het onderwijs te bevorderen.

[Het voorstel](#)

In een verslag van de Commissie, dat op dezelfde dag werd gepresenteerd, worden de ["Effecten van COVID-19 op het schoolonderwijs"](#) geanalyseerd. Het verslag is gebaseerd op een literatuurstudie van diverse studies naar de gevolgen van de pandemie voor het welzijn, de onderwijsprestaties en de mogelijke verliezen op lange termijn. Ook wordt gekeken naar de corrigerende maatregelen die de lidstaten hebben genomen om de negatieve effecten van de schoolverstoringen te compenseren. Uit de meest recente gegevens blijkt dat corrigerende maatregelen positieve effecten kunnen hebben.

2.4 Rapporten en conferenties

2.4.1 Rapporten van Eurydice

2.4.1.1 Eurydice rapport: Adult education and training in Europe: Building inclusive pathways to skills and qualifications

8 september 2021

Op 8 september publiceerde het Eurydice netwerk een nieuw rapport over volwasseneneducatie en -vorming. Dit rapport onderzoekt volwasseneneducatie en -vorming in heel Europa, met een specifieke aandacht voor **leermogelijkheden voor volwassenen met een laag niveau van basisvaardigheden en mensen met lage of zonder kwalificaties**. Het rapport behandelt de volgende vragen:

- Hebben de autoriteiten op hoog niveau zich er formeel toe verbonden de toegang tot onderwijs en opleiding te vergemakkelijken voor volwassenen met een laag niveau van basisvaardigheden of -kwalificaties?
- Wat voor soort voorzieningen zijn er voor deze lerenden?
- Welke middelen worden gebruikt om hun terugkeer naar onderwijs en opleiding te vergemakkelijken?

Doorheen acht hoofdstukken beschrijft het rapport een reeks kwantitatieve indicatoren; nationale arrangementen voor het coördineren van het beleid en maatregelen rond volwassenenvorming; een overzicht van publiek gesubsidieerde programma's die tot doel hebben de vaardigheden en kwalificaties van volwassenen aan te scherpen; de kwestie rond financiële ondersteuning; benaderingen voor het gebruiken van flexibele leerpaden; een analyse van de mogelijkheden voor de erkenning en bekrachtiging van non-formeel en informeel leren; de mate waarin bewustwordings- en outreach-activiteiten en begeleidingsdiensten het beschikbare leeraanbod ondersteunen.

De voornaamste conclusies uit het onderzoek worden beschreven in een apart hoofdstuk vooraan in het rapport, bij wijze van executive summary. Hierin worden conclusies getrokken uit de afzonderlijke hoofdstukken, alsook over de verschillende aangeraakte thema's heen.

[Het rapport](#)

2.4.1.2 Structural Indicators for Monitoring Education and Training Systems in Europe – 2021

9 december 2021

In de editie van dit jaar worden meer dan 20 belangrijke structurele indicatoren voor het onderwijsbeleid op vier gebieden geanalyseerd: **voor- en vroegschoolse educatie en opvang, prestaties op het gebied van basisvaardigheden, voortijdig verlaten van onderwijs en opleiding en hoger onderwijs**. Daarnaast wordt een kort overzicht gegeven van belangrijke hervormingen op

deze beleidsterreinen sinds het begin van het school-/academiejaar 2014/2015. Het deel van de informatie dat betrekking heeft op de landen van de Europese Unie is ook opgenomen in de Onderwijs- en opleidingsmonitor 2021 (zie 2.4.4).

De bijwerking 2021 van de structurele indicatoren heeft betrekking op alle EU-lidstaten, alsook op Bosnië en Herzegovina, IJsland, Liechtenstein, Montenegro, Noord-Macedonië, Noorwegen, Servië en Turkije.

[Het rapport](#)

2.4.1.3 Leraren in Europa

3 maart 2022

Leraren spelen een essentiële rol in het leerproces. De pandemie en de snelle overgang van face-to-face- naar afstandsonderwijs hebben hun essentiële bijdrage aan onze samenlevingen nog eens extra in de verf gezet. Enerzijds evolueert de rol van de leraren door nieuwe eisen en verwachtingen en nieuwe verantwoordelijkheden, anderzijds maakt dit beroep al enkele jaren een beroepscrisis door. Nationale en Europese beleidsmakers werken aan oplossingen om de gevolgen van de tekorten te beperken en de kwaliteit van het onderwijs op peil te houden.

Dit rapport, dat zich richt op **leraren in het lager secundair onderwijs** (ISCED 2), levert een bijdrage aan het debat door gegevens te verstrekken over zowel het beleid als de praktijk. Het combineert Eurydice-gegevens over nationale wetgeving met gegevens over de praktijken en percepties van leraren uit de Teaching and Learning International Survey (TALIS) van de OESO. Deze twee gegevensbronnen samen werpen licht op het effect van nationaal beleid op het gedrag van leraren.

Het verslag bestrijkt alle 27 EU-lidstaten, alsook het Verenigd Koninkrijk, Albanië, Bosnië en Herzegovina, Zwitserland, Noord-Macedonië, IJsland, Liechtenstein, Montenegro, Noorwegen, Servië en Turkije.

Het Eurydice-netwerk heeft dit rapport gepresenteerd tijdens de Franse ministeriële conferentie 'Embedding European perspectives in teacher development' op 3 maart 2022. De conferentie richtte zich specifiek op de Europese mobiliteit van leraren en toekomstige leraren en het ontstaan van een gemeenschap van Europese leraren.

[Het rapport](#)

[De ministeriële conferentie](#)

2.4.1.4 Towards Equity and Inclusion in Higher Education in Europe

29 maart 2022

Dit rapport gaat over **rechtvaardigheid en inclusie in het hoger onderwijs** in Europa. Het analyseert de mate waarin de Europese hogeronderwijsystemen momenteel zijn afgestemd op de tien beginselen en richtsnoeren die door alle EHEA-landen zijn overeengekomen als blauwdruk voor de verbintenis om de sociale dimensie te verbeteren.

Er zijn tien hoofdstukken, waarin elk beginsel aan de orde komt. Elk hoofdstuk begint met een volledige uiteenzetting van het desbetreffende beginsel en de bijbehorende richtsnoeren. Daarna volgt een beknopte uiteenzetting over de relatie tussen de beginselen en de richtsnoeren, de methodologische uitdagingen die worden aangegaan en de keuze van de indicatoren. Ten slotte worden de verzamelde gegevens meestal in de vorm van kaarten gepresenteerd. Een

scorebordindicator aan het eind van elk hoofdstuk geeft een samenvatting van de prestaties van de Europese landen op basis van de mate waarin zij de specifieke richtsnoeren ten uitvoer hebben gelegd. Dit geeft de lezer een duidelijk visueel beeld van het huidige niveau van aandacht in Europese stelsels voor kansengelijkheid en inclusie in het hoger onderwijs.

De belangrijkste bron voor het verslag is informatie over regelgeving en beleid op topniveau, verzameld bij de nationale eenheden van Eurydice, met het academisch jaar 2020/2021 als referentie.

[Het rapport](#)

2.4.2 Enhancing learning through digital tools and practices

Ecorys, oktober 2021

Hoe kan **digitale technologie in leerplichtonderwijs inclusie helpen bevorderen**? Deze vergelijkende studie werd uitgevoerd tussen september 2020 en september 2021, met als doel de huidige en potentiële rol van digitale technologieën te beoordelen bij het bevorderen van toegang, kwaliteit en kansengelijkheid in het leerplichtonderwijs in heel Europa, en hun rol bij het aanvullen en versterken van traditionele vormen van onderwijzen en leren.

De bevindingen zijn gebaseerd op een combinatie van deskresearch, interviews op EU- en nationaal niveau en een virtuele delphi om over de tussentijdse bevindingen overleg te plegen met een breed scala aan belangrijke belanghebbenden in heel Europa. Het omvatte ook een reeks van acht (8) casestudies per land en 32 voorbeelden van veelbelovende praktijkmaatregelen, die werden geselecteerd aan de hand van een steekproefkader. De resultaten van de casestudies worden ook afzonderlijk gepresenteerd in een Case Study Compendium.

[Enhancing learning through digital tools and practices - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#)

2.4.3 Vierde Europese Onderwijstop: Het volgende decennium van het Europees onderwijs

9 december 2021, online

De Europese Onderwijstop is jaarlijks een belangrijk evenement van de [Europese Onderwijsruimte](#) waar vertegenwoordigers van instellingen, maatschappelijke organisaties, experts en de belangrijkste stakeholders samenkomen. Deze ruimte moet de samenwerking tussen de lidstaten van de EU bevorderen voor wat betreft de kwaliteit en inclusiviteit van de nationale onderwijs- en opleidingsstelsels. De top gaat een discussie aan over de toekomst van onderwijs en vorming in de Europese Unie.

Deelnemers uit de hele EU bespreken ideeën en good practices om antwoorden te zoeken op onder andere volgende vragen:

- Hoe kan de onderwijssector worden verbeterd ten voordele van iedereen?
- Hoe kan de sector inclusiever en eerlijker worden gemaakt - van onderwijs en opvang voor jonge kinderen tot hoger onderwijs en volwasseneneducatie?
- Hoe kan het welzijn van leerkrachten en leerlingen worden verbeterd?
- Hoe kunnen slimme investeringen leiden tot onderwijs en opleiding van hoge kwaliteit?
- Wat kan er worden gedaan om de groene en digitale transformatie van de sector te bevorderen?

[Meer info op de website van de Europese Commissie](#)

2.4.4 Education and Training Monitor

9 december 2021

De monitor analyseert de ontwikkeling van onderwijs en opleiding in de EU en in de lidstaten. De onderwijs- en opleidingsmonitor 2020 is de laatste editie van het op zijn eind lopende strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding ET 2020.

Dit jaar richt de monitor 2020 zich in het bijzonder op **onderwijzen en leren in het digitale tijdperk**. De coronacrisis heeft laten zien hoe belangrijk digitale oplossingen zijn voor onderwijzen en leren en duidelijk gemaakt waar de zwakke punten liggen.

Ondanks de investeringen die de lidstaten de afgelopen jaren in digitale infrastructuur voor onderwijs en opleiding hebben gedaan, blijven er zowel tussen de landen als binnen de landen zelf **grote verschillen** bestaan. In tegenstelling tot de algemeen geldende opvatting dat de jongeren van vandaag de digitale generatie zijn, blijkt uit de resultaten van de enquête dat een groot deel van hen **onvoldoende digitale vaardigheden** ontwikkelt. In alle onderzochte landen beschikt meer dan 15 % van de leerlingen over onvoldoende digitale vaardigheden. Bovendien blijkt uit OESO-gegevens dat leerkrachten in het lager secundair onderwijs in de EU slechts zelden worden opgeleid in het gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT) voor het onderwijs; de leerkrachten zelf geven aan dat ze grote behoefte hebben aan professionele ontwikkeling in het gebruik van ICT-vaardigheden voor het onderwijs.

In haar jaarlijkse beoordeling van de manier waarop de onderwijsstelsels in de Europese Unie de belangrijkste uitdagingen op onderwijsgebied aanpakken, wijst de Commissie erop dat vooruitgang is geboekt met het terugdringen van het voortijdig schoolverlaten en het vergroten van de deelname aan alle onderwijssectoren – van het onderwijs voor jonge kinderen tot het tertiaire onderwijs. Uit de monitor blijkt echter dat het een uitdaging blijft om alle jongeren basisvaardigheden bij te brengen. Ongeveer een op de vijf 15-jarigen heeft onvoldoende competentie in lezen, wiskunde en natuurwetenschappen om ten volle te kunnen deelnemen aan de samenleving. Gezien de invloed van de sociaal-economische achtergrond op hoe leerlingen presteren op het gebied van basis- en digitale vaardigheden, is het van essentieel belang achterstanden in onderwijs en opleiding aan te pakken en de digitale kloof tussen leerlingen te verkleinen.

[De monitor](#)

2.4.5 Investeren in kwaliteit van onderwijs en vorming

19 januari 2022

De Commissie publiceert de eerste, tussentijdse bevindingen van de expertengroep inzake kwaliteitsinvesteringen in onderwijs en vorming.

Achtergrond:

De EU besteedt meer middelen dan ooit aan onderwijs en opleiding in reactie op de COVID-19-pandemie, waarbij ongeveer 50 miljard EUR van het herstellepakket van de EU, NextGenerationEU, voor de sector bestemd is.

De oplossing is echter niet alleen om meer geld te investeren — investeringen moeten in de eerste plaats doeltreffend en efficiënt zijn. Daarom heeft de Commissie in februari 2021 de deskundigengroep inzake kwaliteitsinvesteringen in onderwijs en opleiding opgericht om de EU-lidstaten te helpen de kwaliteit en efficiëntie van hun uitgaven te verbeteren.

De focus van het tussentijds verslag ligt op basisscholen en middelbare scholen.

Deskundigen wijzen op het gebrek aan solide gegevens over investeringen en financiering op de meeste beoordeelde gebieden en op de daaruit voortvloeiende moeilijkheden bij de beoordeling van hun efficiëntie.

[Het rapport](#)

2.4.6 Digital stakeholder forum

22 maart 2022

Sinds de uitbraak van de COVID-19-pandemie is digitaal onderwijs in de hele Europese Unie (EU) een belangrijke politieke prioriteit geworden. Het Stakeholderforum voor digitaal onderwijs is het eerste grote Europese evenement over digitaal onderwijs dat in deze nieuwe context door de Commissie wordt georganiseerd.

Het Stakeholderforum bespreekt de **implementatie van digitaal onderwijs** — zowel wat het beleid als de praktijk betreft — op Europees, nationaal en regionaal niveau. Het biedt een platform voor reflectie over het eerste jaar van het nieuwe actieplan voor digitaal onderwijs.

[Programma en presentaties](#)

[Actieplan voor digitaal onderwijs \(2021-2027\) | European Education Area \(europa.eu\)](#)

2.5 Andere beleidsdomeinen

2.5.1 Europese jeugd wordt de oogappel van de Commissie

14 oktober 2021

2022 wordt jaar van de jeugd. Dat kondigde Ursula von der Leyen aan tijdens haar State of the Union speech, en het formele voorstel werd op 14 oktober ook goedgekeurd door de Commissie.

Met het jaar van de jeugd wil de Commissie inzetten op vier doelstellingen, waarbij telkens het Europees Parlement, de lidstaten, regionale en lokale autoriteiten, stakeholders en jonge mensen betrokken worden.

- Erkennen en ondersteunen van de generatie die het meest moest opofferen tijdens de pandemie. Hen nieuwe hoop, kracht en vertrouwen geven in de toekomst door hen te laten zien dat de groene en digitale transitie nieuwe perspectieven en mogelijkheden biedt.
- Alle jongeren aanmoedigen om actieve burgers en actoren van positieve verandering te worden, met bijzondere aandacht voor jongeren met minder kansen, uit kansarme milieus, uit landelijke of afgelegen gebieden, afkomstig uit kwetsbare groepen.
- Promoten van mogelijkheden die geboden worden door de EU voor jonge mensen voor hun persoonlijke, sociale en professionele ontwikkeling. Het Europese Jaar van de Jeugd zal samengaan met het succesvol implementeren van NextGenerationEU in het aanbieden van kwaliteitsvolle jobs, onderwijs en opleidingsmogelijkheden.

- Inspiratie opdoen uit acties, visies en inzichten van jonge mensen, om het gezamenlijke EU-project verder te ondersteunen en te stimuleren, verder bouwend op de Conferentie over de Toekomst van Europa.

De activiteiten tijdens het Jaar van de Jeugd focussen op thema's die jongeren het meest treffen, in lijn met de prioriteiten van de [Youth Goals](#), zoals gelijkheid en inclusie, duurzaamheid, mentale gezondheid en welzijn, en kwaliteitsvolle jobs.

[Het persbericht](#)

[Conclusies van de Raad over het behoud van bestaande en het creëren van nieuwe publieke ruimtes voor jongeren](#)

2.5.2 De Kindergarantie

Juni 2021

De Raad heeft een aanbeveling aangenomen waarmee een Europese kindergarantie wordt opgezet. Doel is **sociale uitsluiting van kinderen in nood te voorkomen en bestrijden** via toegang tot een reeks essentiële diensten. Ook wordt voor de rechten van het kind opgekomen door kinderarmoede tegen te gaan en gelijke kansen te bevorderen.

Met name wordt de lidstaten aanbevolen te zorgen voor doeltreffende en gratis toegang tot voor- en vroegschoolse educatie en opvang, onderwijs en schoolgerelateerde activiteiten, ten minste 1 gezonde maaltijd per schooldag en gezondheidszorg, en tot gezonde voeding en fatsoenlijke huisvesting.

De Europese kindergarantie vormt een aanvulling op het tweede thema van de strategie voor de rechten van het kind. Aangezien de garantie beginsel 11 van de [Europese pijler van sociale rechten](#) inzake "Kinderopvang en hulp aan kinderen" in daden omzet, is het een belangrijk resultaat van het [actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten](#), waarin concrete initiatieven worden beschreven om de Europese pijler van sociale rechten in de praktijk om te zetten.

In de aanbeveling staat dat elke lidstaat een nationale kindergarantiecoördinator moet aanwijzen die, uiterlijk 9 maanden na de aanneming van de aanbeveling, een actieplan voor de periode tot 2030 zal coördineren en bij de Commissie indienen (15 maart 2022). De lidstaten moeten om de 2 jaar aan de Commissie verslag uitbrengen over de vorderingen bij de uitvoering van de aanbeveling. De Europese Commissie zal 5 jaar na de aanneming van de aanbeveling de vooruitgang evalueren en verslag uitbrengen aan de Raad.

De Kindergarantie en het standpunt van Eurochild werden voor de leden van de commissie Internationaal Onderwijs- en Vormingsbeleid toegelicht door Ally Dunhill, Eurochild (26 april 2022).

Koen Devroey (Teamverantwoordelijke team armoedebestrijding bij Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin) bracht voor de leden van de Vlor een stand van zaken over het Vlaams/Belgisch actieplan, op 10 mei 2022.

[De aanbeveling](#)

[Meer informatie](#)

1 Education at a Glance 2021

21 september 2021

De focus van het rapport ligt dit jaar op Equity, of **rechtvaardigheid in onderwijs**. Het rapport geeft een overzicht van de stand van zaken in verschillende partnerlanden, inzake het voorzien van gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs op alle niveaus.

Het rapport wordt dit jaar ook voorzien van een spotlight op de impact van COVID-19 in onderwijs.

Op 21 september 2021 vond een Webinar plaats over de bevindingen uit het Education at a Glance 2021 rapport, waarin Andreas Schleicher, OECD Director for Education and Skills, de belangrijkste inzichten presenteerde. De hoofdlijnen van de bevindingen zijn de volgende:

- Lerenden met een lagere socio-economische achtergrond hebben een hoger risico om zich terug te trekken van afstandsonderwijs;
- Zwak onderwijs versterkt risico's op de arbeidsmarkt;
- Het is niet alleen een kwestie van geld;
- Migratie brengt diepgaande verandering teweeg in onze gemeenschappen en onderwijssystemen;
- De gender-verdeling over studiegebieden heen binnen het hoger onderwijs is ongelijk verdeeld;
- Het behouden van financiering voor onderwijs is noodzakelijk om rechtvaardige leerlinguitkomsten te garanderen;
- In effectieve onderwijssystemen is de kwestie hoe budget gespendeerd wordt even belangrijk als de kwestie hoeveel er gespendeerd wordt.

Aansluitend vond een vragenronde plaats met het publiek. Een aantal elementen uit de antwoorden die benadrukt kunnen worden:

- “The future is hard to predict, but I think most education systems will raise learning opportunities also outside of school. The hybrid models of learning and the digital resources will be with us, also to the point where access will become universal.”
- “The more teachers become creative designers of innovative and technology-based learning environments, the more we will see the effect of integration between digital and other sorts of learning.”
- “That line of frontline capacity is the other part of the equation, you need both policies that prioritise education and the capacity to manage.”
- “I think we should not just measure what got lost in terms of the measures we used before; we should also devise new measures that look at what will be of increasing importance. I think particularly the capacity of students to learn, but also some of the social and emotional skills students have developed.”
- “What education systems should strive for is to make academic and vocational education not a two-tire choice driven by social background, but a different form of learning. So that students have more variety in choosing a pathway of learning that matches their interests,

their needs, and their future destinations, rather than parental income or parental education history.”

- “I think that countries who want to see more equitable opportunities, are well advised to pay a lot more attention to those early years. [...] The challenge is not to have access to quality to care, but to a stronger educational component.”
- “I think that the future will always surprise us and that form of resilience will be of increasing importance. I think it is a matter of paying more deliberate attention to developing better metrics that complement our metrics on academic outcomes.”
- “It is important to keep a multidimensional frame of reference in those comparisons, and not use just one metric and rank everyone on that. There are different strengths and weaknesses that different countries may value, and therefore we have multiple dimensions. [...] I must also say that we often overinterpret that uniqueness.”

[Education at a Glance 2021](#)

[De opname van de online nabespreking](#)

[De presentatie van de online nabespreking](#)

2 OESO rapport: Ten Principles for Effective and Equitable Educational Recovery from COVID

Samen met Education International (EI) bracht de OESO een rapport uit waarin ze 10 principes voorstellen die de samenwerking van onderwijsautoriteiten, het leerkrachtenberoep en hun organisaties kan faciliteren en hen kan bijstaan in het effectief omgaan met de huidige crisis, met als doel om een hogere onderwijskwaliteit en -rechtvaardigheid te bereiken in onderwijssystemen. De COVID-pandemie heeft nieuwe uitdagingen gebracht en bestaande ongelijkheden uitvergroot. Aandachtig zijn voor de onrechtvaardigheden omtrent de toegang tot onderwijs en leren tijdens en na de crisis, moet een prioriteit zijn van het succesvolle herstel van onderwijssystemen. De voorgestelde principes zijn opgesplitst in twee delen; **enerzijds principes voor onderwijs tijdens de pandemie, anderzijds principes voor herstel naar effectief en rechtvaardig onderwijs**. Bij elk van de delen wordt ook een box met voorbeelden ter inspiratie meegegeven.

Onderwijs tijdens de pandemie

- Scholen zo veel en zo veilig mogelijk open houden
- Rechtvaardigheid veiligstellen en middelen afstemmen op noden
- Infrastructuur voor afstandsonderwijs creëren die gericht is op het bereiken van alle lerenden
- Leraren ondersteunen in hun professionele leven
- Leraren en ouders in staat stellen om lerenden te ondersteunen

Herstel naar effectief en rechtvaardig onderwijs

- Doelgerichte ondersteuning voorzien om tegemoet te komen aan de leernoden en sociaal en emotionele noden van lerenden
- Co-ontwerpen van robuuste infrastructuur voor digitaal leren in samenspraak met leerkrachten en stakeholders
- Leraren de kracht geven om hun professionalisme uit te oefenen en gebruik te maken van mogelijkheden voor professioneel leren

- Een collaboratieve cultuur van innovatie aanmoedigen in partnerschap met schoolgemeenschappen
- Leren uit nationaal en internationaal bewijsmateriaal

[Het rapport](#)

3 International Summit of the Teaching Profession

19-21 oktober 2021, online

Het thema dit jaar was *“Learning from the Past, Looking to the Future: Excellence and Equity for All”* met als centrale discussievraag *“How can governments, teacher organizations and schools as centres of their communities collaborate around the future of education and the whole child to build back better and provide an excellent education to all?”* Er vond een heel ruim debat plaats, meer informatie is beschikbaar op de website. Men hoopt de fysieke Summits terug op te nemen volgende keer, in Valencia.

Deelnemende delegaties bestaan uit een minister en onderwijsvakbonden van de 25 landen die het best scoren op PISA. Minister Weyts was verhinderd.

[Meer info op de website](#)

4 OESO rapport: Promoting Education Decision Makers' Use of Evidence in Flanders

22 november 2021

De introductie van gevalideerde, gestandaardiseerde en genormeerde proeven in Vlaanderen zal een kantelpunt vormen voor het Vlaamse onderwijslandschap. Dit rapport is een case study die uitgevoerd werd door de OESO op vraag van het Departement Onderwijs en Vorming en buigt zich over de vraag **hoe we de kwaliteit van onderwijs kunnen verbeteren**. Het onderzoek is opgezet om samen met stakeholders te peilen naar welke gebieden nog verder onderzocht moeten worden alsook om het verdere denken over de volgende stappen te informeren. Deze case study brengt percepties, hoop en bedenkingen van stakeholders in kaart en plaatst ze in het middelpunt van de analyse, door middel van gestructureerde discussies en een reflectieseminarie. Dit rapport is de neerslag daarvan en brengt de inbreng van stakeholders, ondersteund door wetenschappelijke evidentie, onder de vorm van 6 onderling samenhangende domeinen van een onderzoeksgebaseerd strategisch education governance framework.

[Het rapport](#)

5 Trends shaping education

18 januari 2022

‘Trends shaping education’ is een driejaarlijks rapport dat onderzoekt **welke grote economische, politieke, sociale en technologische trends een impact hebben op onderwijs**.

Het boek is opgedeeld in vijf secties:

- Groei;
- Leven en werken;
- Kennis en macht;
- Identiteit en 'belonging';
- Onze veranderende natuur.

De vragen die in de publicatie worden gesteld hebben als doel strategische denken en reflectie te stimuleren over de uitdagingen waar onderwijs voor staat. De editie 2022 bevat ook een specifieke focus op de impact van COVID-19 op globale trends. De lezers worden uitgedaagd om na te denken over hoe de toekomst misschien zal verschillen van onze huidige verwachtingen.

De OECD stelt [vier scenario's voor 'for the future of schooling'](#), met een perspectief van ongeveer 15-20 jaar; dat is lang genoeg om korte termijn politieke cycli te overstijgen, en toch nog nabij genoeg om betekenisvol te zijn.

Het boek werd door Marc Fuster (OECD) voorgesteld aan de leden van het Europees Netwerk voor Onderwijsraden in Den Haag, op 8 juli 2022.

[De presentatie door Marc Fuster](#)

[Trends Shaping Education 2022 | en | OECD](#)

6 Education policy outlook

Op 22-23 november 2021 vonden de 'Education Policy Reform Dialogues' plaats, met als thema 'Thriving through change'. Op 22 november werd de 'Education Policy Outlook' gelanceerd, met als titel 'Shaping responsive and resilient education in a changing world'.

Het Raamwerk voor 'Responsiveness and Resilience in Education Policy' heeft als doel om beleidsmakers te ondersteunen bij het afwegen van reageren op urgente uitdagingen versus ecosystemen bouwen die adaptief zijn wanneer er disruptie en plotse veranderingen opduiken. Het Raamwerk kwam tot stand na analyse van meer dan 40 onderwijssystemen (met ook een 'snapshot' voor België op pagina 150).

[Education Policy Outlook 2021: Shaping Responsive and Resilient Education in a Changing World | en | OECD](#)

7 Rapport 'Resourcing Higher Education in the Flemish Community of Belgium'.

Het rapport over Resourcing Higher Education in the Flemish Community of Belgium is het eerste in een reeks publicaties van het 'Resourcing Higher Education Project' van de OESO. Dit project heeft tot doel een gedeelde kennisbasis te ontwikkelen voor OESO-leden en partnerlanden over effectief beleid voor de middelen van het hoger onderwijs door middel van systeemspecifieke en vergelijkende beleidsanalyses.

Het rapport voor Vlaanderen focust sterk op de financiering van operationele kosten, onderwijs en onderzoek in de Vlaamse hogeronderwijsinstellingen. Het bevat ook een analyse van ondersteuning voor studenten, raamwerken op systeemniveau voor de governance van een human resources beleid in onderwijs, en belangrijkste trends in hoger onderwijs die een impact zullen hebben op financieringsbeleid in de toekomst. Het rapport bevat naast analyse ook aanbevelingen om toekomstig beleid te verfijnen.

Het rapport werd op 6 februari 2022 aan de leden van de Vlor voorgesteld door Simon Roy, Directorate Education and Skills bij de OESO. De presentatie kan bij het secretariaat opgevraagd worden.

[Samenvatting van het rapport](#)

8 Mending the Education Divide. Getting strong teachers to the schools that need them most.

14 maart 2022

Leraren kunnen de schoolloopbaan van hun leerlingen vormgeven. Uit onderzoek blijkt dat kinderen die les krijgen van verschillende leraren vaak heel verschillende onderwijsresultaten behalen. Dit roept de volgende vragen op: hoe worden leraren in verschillende landen aan scholen toegewezen? En in hoeverre hebben leerlingen met verschillende achtergronden toegang tot goede leraren? Dit verslag bouwt voort op literatuur waarin de kenmerken en praktijken van het lesgeven worden geïdentificeerd die de prestaties van leerlingen bevorderen, en laat zien hoe leraren met verschillende kenmerken en praktijken zich op verschillende scholen plegen te concentreren, en in hoeverre leerlingen met verschillende sociaaleconomische achtergronden toegang hebben tot goede leraren. Het verslag gaat ook in op de gevolgen van ongelijke systemen voor de toewijzing van leraren voor de onderwijsresultaten van leerlingen.

[Samenvatting van het rapport](#)

UNESCO

1 UNESCO Global Education Meeting 2021

13 juli 2021, online

Deze meeting had twee grote agendapunten: enerzijds de opvolging van de mondiale respons op COVID, anderzijds de hertekening van de opvolgstructuur voor SDG4/Education 2030.

[Het programma, de documenten en de opgenomen fragmenten](#)

2 UNESCO rapport: Reimagining our futures together – A new social contract for education

November 2021

Dit rapport over de toekomst van onderwijs zoekt antwoord op drie vragen die door UNESCO gesteld worden: Wat moet behouden blijven? Waar moeten we vanaf? Wat moet creatief heruitgevonden worden? Met deze vragen in het achterhoofd wordt gekeken naar een nieuwe toekomst voor onderwijs tegen 2050.

Het rapport neemt de huidige maatschappelijke toestand als vertrek punt. In tijden van crisis worden de zwakke plekken duidelijk en ook deze COVID-pandemie heeft haar impact gehad. Er is verandering nodig, grondige verandering en daar kan onderwijs volgens de commissie een belangrijke rol in spelen. Maar opdat onderwijs iets zou kunnen veranderen, moet het onderwijs zelf veranderd worden, aldus het rapport. Het rapport legt daarnaast een duidelijke focus op het waarmaken van de belofte op kwaliteitsvol onderwijs voor elk kind. De commissie **wil een nieuw sociaal contract aangaan dat ongelijkheden kan herstellen** en tegelijkertijd de toekomst verandert.

Dit rapport vormt een startpunt. Er zal een gezamenlijke inspanning nodig zijn om het te vertalen en te contextualiseren zodat de lichtpunten die er vandaag zijn kunnen vastgelegd worden en dat erop voortgebouwd kan worden. Het rapport moet de opening en de uitnodiging vormen voor een levensbelangrijke discussie.

[Het rapport](#)

3 Algemene Conferentie

De Algemene Conferentie is het beslissingsorgaan van UNESCO dat elke twee jaar het werkprogramma en budget vastlegt. Onderwijs is binnen UNESCO de belangrijkste sector.

Van 10 tot en met 13 november 2021 vond de (tweejaarlijkse) Commissie Onderwijs plaats binnen de Algemene Conferentie.

De vergadering startte in de ochtend van 10 november met de lancering van het rapport van de Internationale Commissie voor Futures of Education: [Imagining our futures together – a new social contract for education](#). (zie ook 2). Het is een boeiend werkstuk met een hoopvolle boodschap

tegen alle doemdenken in en een ondubbelzinnig pleidooi voor mensenrechten en democratie, alsook een pleidooi voor publieke verantwoordelijkheid voor onderwijs als randvoorwaarde voor een duurzame toekomst van de mensheid en de planeet.

Onmiddellijk daarna vond de Global Education Meeting plaats in de namiddag van 10 november en de ochtend van 11 november waar ook minister Weyts is tussengekomen. Hij sloot zich onder meer aan bij de [Paris Declaration](#) die als 'outcome document' op de Global Education Meeting (GEM) werd aangenomen met een engagement voor de vrijwaring en versterking van financiering van onderwijs bij het herstel uit Corona. Dit engagement zal later nog worden geformaliseerd.

4 GEM rapport 2021/2 : 'Non-state actors in education: Who chooses? Who loses?'

10 december 2021

Het rapport laat zien in welke mate niet-overheidsactoren betrokken zijn bij onderwijs, en onthult dat 350 miljoen kinderen en jongeren nu wereldwijd onderwijs volgen in niet-overheidsscholen.

Uit een analyse van 211 nieuwe profielen op de PEER-website van het verslag, waarin wordt beschreven hoe elk land in de wereld de verstrekking van niet-overheidsonderwijs reguleert, blijkt echter dat de regelgeving **vaak geen rekening houdt met kansengelijkheid**. Slechts 55% van de landen heeft regelgeving die selectieve toelatingsprocedures in niet-overheidsscholen voorkomt. Slechts 27% van de landen verbiedt uitdrukkelijk het maken van winst in basis- en middelbare scholen, hetgeen indruist tegen de verbintenis die landen zijn aangegaan om 12 jaar gratis onderwijs voor iedereen te garanderen. Slechts 7% van de landen hanteert quota die de toegang tot scholen voor kansarme leerlingen verbeteren.

Zonder adequate regelgeving voor particulier onderwijs of de capaciteit om die af te dwingen, komen volgens het rapport gelijkheid, inclusie en kwaliteit, de kernbeginselen waarop SDG 4 is gebaseerd, in gevaar.

Uit het rapport blijkt dat huishoudens in armere landen een onevenredig groot deel van hun inkomen besteden aan onderwijs voor hun kinderen. Huishoudens nemen 39% van de onderwijsuitgaven voor hun rekening in lage- en lagere-middeninkomenslanden, tegenover 16% in hoge-inkomenslanden. Als gevolg daarvan moet 8% van de gezinnen wereldwijd lenen om hun kinderen naar school te sturen.

Het rapport nodigt beleidsmakers uit om de relaties met niet-overheidsactoren in vraag te stellen in termen van fundamentele keuzes: tussen billijkheid en keuzevrijheid; tussen het aanmoedigen van initiatief en het vaststellen van normen; tussen groepen met verschillende middelen en behoeften; tussen onmiddellijke verbintenissen in het kader van SDG 4 en die welke geleidelijk moeten worden gerealiseerd, en tussen onderwijs en andere sociale sectoren.

[Het rapport](#)

5 Gender verslag 2022 Deepening the debate on those still left behind

Het genderverslag sluit aan bij het GEM-verslag 2021/2 supra en legt de nadruk op de rol van niet-overheidsactoren bij het **beïnvloeden van genderongelijkheid in en door onderwijs**. Niet-overheidsactoren hebben de lacunes in de voorzieningen van het openbare onderwijsstelsel opgevuld. Het Genderverslag 2022 bevat gegevens over de genderkloven in het percentage studenten dat in particuliere instellingen is ingeschreven, uitgesplitst naar sekse, en over de oorzaken van deze kloven in de verschillende regio's. Het verslag bevat ook casestudy's over de privatisering van kinderopvang in hoge-inkomenslanden, de impact van niet-overheidsgebonden religieuze scholen in Azië op gendernormen en de rol van vrouwenuniversiteiten over de hele wereld.

[Het rapport](#)

6 UNESCO webinars

6.1 Monitoring learning outcomes: towards understanding the impacts of the COVID-19 Pandemic

21 januari 2022

[Documenten en presentaties](#)

6.2 Recovery from Education Disruption Survey

24 januari 2022, VN-dag voor onderwijs

UNESCO en IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) lanceren samen de bevindingen van REDS, een gezamenlijke studie over de impact van de pandemie op secundair onderwijs, voornamelijk op vlak van volgende vier thema's:

- Impact op leren en onderwijzen;
- Academische vooruitgang;
- Welbevinden van leerlingen en leraren;
- Klaar zijn voor toekomstige disrupties.

[UNESCO and IEA Release New Findings on Educational Disruptions at REDS Launch Event | IEA.nl](#)

RAAD VAN EUROPA

1 Officiële toetreding van België tot het Europees Centrum voor Levende Talen van de Raad van Europa

20 juli 2021

In juli van dit jaar trad België als 34ste land toe tot het Europees Centrum voor Levende Talen van de Raad van Europa. Als een van de stichtende leden van de Raad van Europa zal België voortaan kunnen deelnemen aan het volledige programma van activiteiten van het Centrum. Op 7 en 8 oktober 2021 organiseerde België een nationaal trainingsevenement in het kader van '[Supporting multilingual classrooms](#)', een gedeeld initiatief van het ECML en de Europese Commissie.

[Meer info op de website van het ECML](#)

2 Strategie voor de rechten van het kind

De Strategie werd aangenomen door het Comité van Ministers van de Raad van Europa op 23 februari 2022, en gelanceerd op de high-level conferentie 'Beyond the horizon: a new era for the rights of the child' (Rome, 7-8 April 2022).

Het is al de vierde in een reeks, met als doel de bescherming van de rechten van het kind doorheen Europa, gekoppeld aan het programma 'Building a Europe for and with Children' (sinds 2006). De strategie werd uitgeschreven na een lang consultatieproces, waarbij nationale overheden, internationale organisaties en middenveldorganisaties werden betrokken, en, niet in het minst, 220 kinderen uit 10 lidstaten.

De strategie identificeert 6 strategische doelstellingen, voortbouwend op eerdere prioriteiten, en met ook nieuwe acties ten gevolge van nieuwe bekommernissen.

- Vrijwaring van geweld voor alle kinderen
- Gelijke kansen en sociale integratie voor alle kinderen
- Toegang tot en veilig gebruik van technologieën voor alle kinderen
- Kindvriendelijke justitie voor alle kinderen
- Een stem geven aan elk kind
- Rechten van het kind in crisis- en noodsituaties

[De strategie](#)

ASEM

1 Visie voor de toekomst van onderwijssamenwerking tussen Europa en Azië

De Asia-Europe Meeting (ASEM) is een intergouvernementeel proces dat is opgestart in 1996 om de **dialogoog en samenwerking tussen Azië en Europa** te bevorderen. Momenteel heeft ASEM 53 partners: 30 Europese landen, 21 Aziatische landen, de Europese Unie en het ASEAN Secretariaat. Het **ASEM Education Process** brengt de ministers van Onderwijs van deze partners samen. Elke twee jaar vindt een ministeriële conferentie plaats, waarin de onderwijsministers onderwijssamenwerking tussen de twee regio's bespreken. Het proces wil de academische samenwerking tussen de instellingen en de mobiliteit van studenten, docenten en afgestudeerden in de kern versterken.

Op 15 december 2021 vond de achtste conferentie van ministers van onderwijs van de Asia-Europe Meeting plaats rond het thema 'ASEM Education 2030: towards more resilient, prosperous and sustainable futures' (gastland Thailand, digitale meeting). Europese en Aziatische ministers van onderwijs bespraken hun visie voor de toekomst van onderwijssamenwerking tussen Europa en Azië en keurden de ASEM Education Strategy 2030 goed. De strategie bouwt op vier strategische doelstellingen:

- Verbetering van de connectiviteit tussen Azië en Europa door het stimuleren van inclusieve en evenwichtige mobiliteit;
- Bevordering van een leven lang leren (LLL), inclusief technisch en beroepsonderwijs en -vorming (TVET);
- Bevordering van de ontwikkeling van vaardigheden en competenties;
- Meer transparantie en wederzijds begrip creëren over erkenning, validatie en kwaliteitszorg.

Naast deze strategische doelstellingen krijgen **twee overkoepelende thema's extra aandacht: digitalisering en duurzame ontwikkeling.**

Door op deze strategische doelstellingen en thema's samen te werken, wordt een kader geschapt waarin academische samenwerking en mobiliteit tussen Vlaanderen (en andere Europese regio's) en Azië bevorderd kan worden. Nu moet er vooral ingezet worden op een verhoging van de transparantie van elkaars hogeronderwijssystemen door benchmarking, peer learning activities, gezamenlijke projecten, studiebezoeken, seminars, etc. De ASEM Education Strategy 2030 en het bijbehorende actieplan moeten in het komende decennium de basis bieden voor projecten en initiatieven van de ASEM partners en stakeholders. Deze projecten en initiatieven worden iedere twee jaar door de ASEM onderwijsministers vastgesteld in de Chair's Conclusions.

Vlaanderen heeft een sleutelrol gespeeld in de totstandkoming van de strategie en het bijbehorende actieplan: tussen 2017 en 2021 heeft België immers het ASEM Education secretariaat gehuisvest, in een samenwerking tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap.

[ASEM Education 2030 Strategy Paper](#)

[ASEM Education 2030 Action Plan](#)

BENELUX & BALTISCHE STATEN

1 Verdrag betreffende de automatische erkenning van diploma's in het hoger onderwijs

27 september 2021

Op 27 september 2021 werd het Verdrag over automatische erkenning van hogeronderwijsdiploma's gelanceerd op het Egmontpaleis. Het verdrag werd al ondertekend door de Benelux-landen en de Baltische Staten. Dit verdrag garandeert een recht op (niveau)erkenning zonder procedures en is tegenstelbaar aan derden. Het verdrag staat open voor andere landen van de Europese Hogeronderwijsruimte die de European Standards and Guidelines for Quality Assurance of the European Higher Area onderschrijven, de Lisbon Recognition Convention hebben geratificeerd en hun kwalificatiekaders hebben gereferenceerd aan zowel het Qualifications Framework of the EHEA en aan EQF. Het is een historische dag voor Europa, want de twee regio's kunnen nu laten zien dat het kan en dat ze er een instrument voor hebben. Andere landen worden opgeroepen om ons voorbeeld te volgen. Er wordt benadrukt dat het proces moet gepromoot worden zodat er tegen de volgende Bologna Conferentie in 2024 nog meer landen aangesloten zijn. Een [opname](#) van het event is beschikbaar.

Dit verdrag is het culminatiepunt van een evolutie die al decennialang loopt, met debatten over de relatie tussen erkenning, kwaliteitszorg, mobiliteit, transparantie. In deze evolutie heeft aanvankelijk UNESCO en daarna ook de Raad van Europa een belangrijke rol gespeeld.